

КОНКУРС ЛІТЕРАТУРНИХ ГАЗЕТ ДО ЮВІЛЕЮ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

У статті подаються матеріали про проведення конкурсу літературних газет до ювілею Тараса Шевченка.

Ключові слова: *Тарас Шевченко, методика викладання української літератури, позакласна робота, літературна газета.*

Конкурс літературних газет не вперше проводиться на факультеті філології та журналістики Херсонського державного університету. Кафедра української літератури має чималий досвід в організації такого заходу. Традиційно у ньому беруть участь студенти, які вивчають курс «Методика викладання української літератури». Саме ця дисципліна «покликана дати вчителю психолого-педагогічні основи та практичні рекомендації щодо навчання літератури в школі» [6, с. 8]. Як свідчить практика, незважаючи на активне впровадження новітніх інформаційних технологій, випуск шкільної газети, організація конкурсу стіннівок залишаються одними із найпопулярніших шкільних позакласних заходів. Про їх важливість писали ще класики методики викладання української літератури Т. і Ф. Бугайки. Вони розглядали випуск стінних газет як складову «видавничої» діяльності членів літературного гуртка і наголошували на тому, літературна газета має «розвивати інтерес до літератури в інших учнів» [1, с. 373]. Керівну роль у цьому процесі методисти відводили вчителю, тактовна і вміла участь якого підносить в очах школярів авторитет видання та «заохочує їх до співробітництва» [1, с. 373]. На думку Т. і Ф. Бугайків, словесник має допомогти членам редакційної колегії підібрати матеріал, рекомендувати теми кореспонденцій, проконсультувати дописувачів та перевірити весь текст газети. Методисти також окреслили її структуру: передова стаття, кореспонденції, що

представляють окремі питання, дописи з повідомленнями про ті чи інші події, вірші, відзиви про книги, різного роду оголошення та ін. Про велику роль шкільної літературної преси у позакласній роботі писав і В. Неділько [4, с. 238]. Методист наголошував на необхідності належного оформлення газети «з художнього погляду» [4, с. 238]. Важливим напрямом діяльності шкільного літературного гуртка вважали випуск стіннівки Н. Волошина [3, с. 136], Б. Степанишин [5, с. 242]. Учителі-практики також відзначають її роль у виконанні освітньо-виховних завдань: «Літературна газета допомагає нам не лише у вихованні молодих шанувальників рідної мови і культури, а й у формуванні особистості школярів та розв'язанні навчальних проблем» [2, с. 67]. Тому майбутні філологи мають бути обізнаними із вимогами до літературної газети та володіти практичними навичками її оформлення.

Роботу над випуском стіннівок проводили в три етапи. На першому повідомили студентам розроблені на основі методичних праць та з урахуванням попереднього досвіду критерії оцінювання літературної газети, а саме: повнота розкриття теми, відповідність оформлення змісту, охайність і креативність. Також подали вимоги до змісту й оформлення літературної газети:

- групування матеріалу за компонентами (передова стаття, 7-8 заміток, редколегія). Можливі рубрики: висловлювання видатних людей, вірші про поета, літературна вікторина, ребуси та ін. Пам'ятайте: газета адресована філологам, тому зверніть увагу на маловідомі факти та матеріали;
- наявність заголовків до кожного матеріалу та вказівки на джерело;
- відсутність фактичних та граматичних помилок;
- розмір – аркуш ватмана;
- наявність уявних полів (≈ 1 см.);
- портретне зображення Т. Шевченка, що відповідає темі;
- заголовок – 1/4 висоти аркуша;
- передовиця за обсягом – більша за замітки;

- рівномірне заповнення простору газети матеріалами (відсутність перенасиченості та «білих плям», однакова відстань між замітками);
- шрифт передової статті та заміток 14, заголовків 20-22;
- інтервал у передовиці та замітках 1,5;
- наявність ілюстративного матеріалу;
- гармонія кольорів.

Окремо наголосили, що в залежності від теми оформлення газети варіюється досить широко: від суворих рішень, виконаних у відповідності до ділового характеру кореспонденції, до вільної побудови, наповненої фантазією. Літературна газета – це стіннівка, тому всі статті мають бути невеликі за обсягом. Вона повинна читатися упродовж декількох хвилин.

На першому етапі продемонстрували зразки літературних газет, що зберігаються на кафедрі української літератури і в методичному кабінеті факультету філології та журналістики. Звернули увагу студентів на оригінальні рішення їхніх попередників та типові помилки в оформленні стіннівок. Також, зважаючи на відсутність у переважної більшості аудиторії знань із оформлювального мистецтва та кольористики, порекомендували студентам звернутися до відповідних друкованих та інтернет-видань.

Робота над літературною газетою проходила за такими етапами:

- підготовчий (вибір теми, підбір матеріалу, продумування оформлення, виготовлення макета газети);
- основний (виготовлення чорнового варіанту газети);
- заключний (оформлення газети з урахуванням зауважень).

Запропонована студентам тематика літературних газет представляла життєвий і творчий шлях Кобзаря, а також окремі аспекти його діяльності та шевченкініани. Наприклад, «Дитинство Тараса Шевченка та його родина», «Викуп Тараса Шевченка з кріпацтва», «Навчання в Петербурзькій академії мистецтв», «Кобзар» Тараса Шевченка 1840 р.», «Автопортрети Тараса Шевченка», «Тарас Шевченко – академік гравюри», «Херсонські поети про Тараса Шевченка» та ін. Відповідним був і подальший порядок розташування

стіннівок на виставці. Студенти мали змогу підібрати інший заголовок до газети, якщо він, на їх погляд, був цікавішим та оригінальнішим. Частина з них саме такий варіант і використала. Так, газета з теми «Тарас Шевченко у спогадах сучасників» «вийшла» під назвою «А очі-то у нього були дитячі», стіннівка про другу подорож митця в Україну – «Рік високого сонця», а про змалювання постаті Кобзаря в літературі діаспори – «На прощу до Тараса». Частині студентів довелося змінювати свій початковий задум, оскільки виготовлені чернетки виявилися не такими вдалимими, як макети. Майбутні вчителі використали як уже відомі варіанти оформлення, на зразок відкритої книги, свитку, палітри, кіноплівки, так і знайшли свої оригінальні рішення. Наприклад, газета про Національний музей Тараса Шевченка у Києві сприймалася глядачами як виготовлена «у форматі 3D», бо її матеріали були наклеєні на шматочках пінопласту; розроблену стіннівку про дитинство Кобзаря студенти надрукували в типографії, а інформація про участь митця в експедиції на Арал була стилізована під слайдову презентацію.

Допомагали студентам і в підборі матеріалу, оскільки, на жаль, зараз їх першим помічником є інтернет, а видання на зразок «Шевченківського словника», «Тарас Шевченко: Документи та матеріали до біографії: 1814-1861», «Літо перше: З хроніки життя і творчості Тараса Шевченка» П. Жура, «Життя Тараса Шевченка» П. Зайцева, «Тарас Шевченко: Життя і творчість» Є. Кирилюка, «Тарас Шевченко-Грушівський: Хроніка його життя» О. Кониського залишаються поза їхньою увагою. Значна частина знайдених портретних зображень Кобзаря та матеріалів про нього стала для студентів справжнім відкриттям.

Результат тривалої та наполегливої праці перевершив усі сподівання. Створені майбутніми учителями газети виявилися настільки цікавими для читачів, що після виставки на факультеті експозиція демонструвалася в головному корпусі Херсонського державного університету.

Журі конкурсу нагородило призерів та відзначило роботи в таких номінаціях: «Грунтовне розкриття теми», «Оригінальність художнього

оформлення», «Цікавий ілюстративний матеріал». Переможцями ж стали третьокурсниці напряму підготовки «Філологія (українська, англійська мова та літератури)» Діана Долина та Діана Ющук, газета яких про переклади творів Т. Шевченка була оформлена у вигляді карти світу. Але найголовнішим результатом заходу стали радість відкриття студентами в собі неочікуваних талантів, задоволення від наочних результатів своєї праці, відчуття причетності до загальнонародного вшанування пам'яті Великого Кобзаря.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бугайко Т.Ф. Українська література в середній школі: Курс методики / Т.Ф. Бугайко, Ф.Ф. Бугайко. – 2-е вид., доп. й перероб. – К.:Рад. шк.,1962. – 392 с.
2. Глебова Л.Ф. Про літературну газету в школі / Л.Ф. Глебова // Укр. мова і літ. в шк. – 1990. – №3. – С. 66-67.
3. Наукові основи методики літератури: Навчально-методичний посібник / За ред. доктора педагогічних наук, проф., члена-кореспондента АПН України Н.Й. Волошиної. – К.: Ленвіт, 2002. – 344с.
4. Неділько В.Я. Методика викладання української літератури в середній школі / В.Я. Неділько. – К.:Вища шк.,1978. – 248 с.
5. Степанишин Б.І. Викладання української літератури в школі: Метод. посібник для вчителя / Борис Степанишин. – К.:Проза, 1995. – 256 с.
6. Токмань Г.Л. Методика навчання української літератури в середній школі: підручник / Г.Л. Токмань. – К.: Академія, 2012. – 312 с.

Бондаренко Л. Конкурс літературних газет к юбилею Тараса Шевченко.

В статье подаются материалы о проведении конкурса литературных газет к юбилею Тараса Шевченко.

Ключевые слова: *Тарас Шевченко, методика преподавания украинской литературы, внеклассная работа, литературная газета.*

Bondarenko L. The competition of literary papers to Taras Shevchenko's anniversary.

The article deals with the material concerning the competition of literary papers to Taras Shevchenko's anniversary.

Key words: *Taras Shevchenko, methods of Ukrainian literature teaching, extracurricular work, literary papers.*

Бондаренко Л. Г. Конкурс літературних газет до ювілею Тараса Шевченка // Укр. літ. в загальноосвітній школі. – 2014. – №7-8. – С. 9-10.